

XI.

Zdrowie i pomoc społeczna

Żłobki XI.1.

Żłobki, pod względem prowadzonej gospodarki finansowej, od 1 stycznia 2011 roku są jednostkami budżetowymi prowadzącymi gospodarkę finansową według zasad określonych w Ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r., Nr 157, poz. 1240 z późn. zm.). Jednostki pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu Gminy Miejskiej Kraków (GMK), a pobrane dochody odprowadzają na rachunek budżetu GMK.

Żłobki samorządowe, do 3 kwietnia 2011 roku były zakładami opieki zdrowotnej w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. z 1991 r., Nr 91, poz. 408 z późn. zm.). Od 4 kwietnia 2011 roku, zgodnie z Ustawą z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2011 r., Nr 45, poz. 235 z późn. zm.), żłobki stały się placówkami spełniającymi funkcje: opiekuńczą, wychowawczą, edukacyjną i tym samym przeszły spod nadzoru Ministerstwa Zdrowia pod nadzór Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Ustawa nałożyła na Gminę nowe obowiązki, m.in. prowadzenie rejestru wszystkich żłobków i klubów dziecięcych oraz wykazu dziennych opiekunów, a także nadzór nad niepublicznymi żłobkami i klubami oraz dziennymi opiekunami. Zgodnie z nową ustawą istnieją następujące formy opieki nad dziećmi w wieku do 3 lat: żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie i nianie.

Wyszczególnienie	2010	2011	Wskaźnik zmian 2010=100
Liczba żłobków	22	22	100
Liczba dzieci uczęszczających do żłobków ogółem	1 800	1 900	106
Średnia liczba dzieci w placówce	82	85	104
Liczba oddziałów w żłobkach	66	66	100
Liczba etatów	402	402	100
Wydatki na żłobki (w PLN) ¹	17 781 200	22 259 581	125
Średni miesięczny koszt utrzymania dziecka ¹ (w PLN)	823	1 000	122
Wysokość opłaty za pobyt (w PLN)	171,21	181,18	106

¹ w koszty wliczono środki z budżetu Miasta oraz tzw. zadania powierzone i priorytetowe dzielnic, a także środki inwestycyjne
Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia

Zadania powierzone	2010	2011
Remonty	97 000	92 000
Kontrole stanu technicznego oraz usuwanie awarii	90 000	88 000
Ogółem	187 000	180 000

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia

Tabela XI.1.

Informacje na temat
żłobków w latach
2010-2011

Tabela XI.2.

Finansowanie żłobków
przez Rady Dzielnic
– zadania powierzone
w latach 2010-2011
(w PLN)

Tabela XI.3.

Finansowanie żłobków przez Rady Dzielnic – zadania priorytetowe w latach 2010-2011 (w PLN)

Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2010		2011	
	Nr żłobka	Wydatkowane środki	Nr żłobka	Wydatkowane środki
Żłobki (jednostki budżetowe)	12, 19, 23, 27, 30, 33	89 200	1, 5, 7, 12, 13, 14, 19, 21, 23, 24, 25, 27, 28, 30, 33	230 237

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia

Tabela XI.4.

Inwestycje w żłobkach w latach 2010-2011 (w PLN)

Placówki opiekuńczo-wychowawcze	2010		2011	
	Nr żłobka	Wydatkowane środki	Nr żłobka	Wydatkowane środki
Żłobki (jednostki budżetowe)	6, 18, 20, 22, 24, 33	190 000	-	-
Odbudowa żłobka	30	810 000	30	12 000
Zakup lokalu przy ul. Domagały 63 i 65 na organizację żłobka			Żłobek ul. Domagały	1 565 115
Ogółem:		1 000 000		1 577 115

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia

W 2011 roku w Krakowie zarejestrowanych zostało 8 placówek niepublicznych (6 żłobków i 2 kluby dziecięce) obejmujących opieką ok. 145 dzieci w wieku do lat 3.

W ramach zadania związanego z zapewnieniem opieki nad dzieckiem w wieku do 3 lat, w 2011 roku GMK podejmowała m.in. następujące działania:

- odbudowany został Żłobek Samorządowy nr 30 przy ul. Majora 18, który może objąć opieką 100 dzieci
- podpisano umowy z 3 placówkami niepublicznymi w zakresie zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku od 5 miesięcy do 3 lat, mieszkającymi na terenie GMK
- GMK przystąpiła do konkursu ofert w ramach Resortowego Programu *Maluch*, ogłoszonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i otrzymała dotację w wysokości 75 000 PLN (50% wkład własny GMK) na zadania pn.: *Adaptacja pomieszczeń w Żłobku Samorządowym nr 19* oraz *Adaptacja pomieszczeń w Żłobku Samorządowym nr 27* (po adaptacji pomieszczeń, dzięki pozyskanym środkom, będzie możliwe przyjęcie dodatkowo 26 dzieci)
- w ramach drugiej edycji otwartego konkursu ofert na finansowe wspieranie gminnych projektów rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 *Maluch 2011 – II*, GMK otrzymała dotację w wysokości 735 000 PLN na zakup lokalu w rejonie Dzielnicy XII (os. Złocień) na organizację opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3
- w związku z realizacją Ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, Rada Miasta Krakowa podjęła następujące Uchwały:
 - » w sprawie ustalenia statutów żłobkom samorządowym Gminy Miejskiej Kraków
 - » w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt dziecka w żłobku samorządowym Gminy Miejskiej Kraków
 - » w sprawie ustalenia wysokości opłaty za wpis do rejestru żłobków i klubów dziecięcych
 - » w sprawie przyjęcia planu nadzoru nad żłobkami, klubami dziecięcymi oraz dziennymi opiekunami
 - » w sprawie przyjęcia Miejskiego programu rozwoju zorganizowanej opieki nad dzieckiem do lat 3 na obszarze Gminy Miejskiej Kraków w latach 2011-2014
 - » w sprawie maksymalnej wysokości wynagrodzenia dziennego opiekuna oraz zasad jego ustalania
 - » w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt dziecka u dziennego opiekuna

Informacje ogólne o opiece zdrowotnej **XI.2.**

W 2011 roku nastąpiła zmiana przepisów prawnych dotyczących zakładów opieki zdrowotnej. Do dnia 30 czerwca 2011 roku obowiązywała Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 roku o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. z 1991 r., Nr 91, poz. 408 z późn. zm.). Od dnia 1 lipca 2011 roku obowiązuje Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (Dz.U. Nr 1122, poz. 654 z późn. zm.).

Zgodnie z nową ustawą, działalność leczniczą wykonują podmioty lecznicze:

- zwane dawniej niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej:
 - » przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2010 r., Nr 220, poz. 1447 i Nr 239, poz. 1593 oraz z 2011 r., Nr 85, poz. 459 i Nr 106, poz. 622) we wszelkich formach przewidzianych dla wykonywania działalności gospodarczej, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej
 - » fundacje i stowarzyszenia, których celem statutowym jest wykonywanie zadań w zakresie ochrony zdrowia i których statut dopuszcza prowadzenie działalności leczniczej, ich jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną
 - » osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania
- niebędące przedsiębiorstwami, zwane dawniej publicznymi zakładami opieki zdrowotnej:
 - » samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej
 - » jednostki budżetowe
 - » instytuty badawcze

Z dniem 1 lipca 2011 roku niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej stały się przedsiębiorstwami podmiotów leczniczych, które w terminie do dnia 31 grudnia 2012 roku dostosują swoją działalność do przepisów ustawy.

W zamieszczonych poniżej tabelach pozostawiono nazewnictwo obowiązujące do końca I półrocza 2011 roku.

Lecznictwo ambulatoryjne

Ambulatoryjne usługi medyczne są wykonywane przede wszystkim przez przedsiębiorstwa lecznicze. W ramach ubezpieczenia zdrowotnego świadczone są usługi udzielane na podstawie umów z Narodowym Funduszem Zdrowia (NFZ).

Wszystkie przedsiębiorstwa lecznicze świadczące na terenie Krakowa usługi w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej w ramach umów z NFZ zabezpieczają opiekę ambulatoryjną w godzinach nocnych i w dni świąteczne, poprzez dyżury własne lub zlecone innym podmiotom leczniczym (pełna informacja na ten temat winna znajdować się w widocznym miejscu na terenie danej jednostki). Ponadto, pod numerem Całodobowego Telefonu Informacji Medycznej (CTIM) – 12 661 22 40, finansowanego z budżetu Miasta Krakowa, pacjent może uzyskać informację, gdzie mogą być udzielane świadczenia ambulatoryjne w porze nocnej, w niedziele i święta. Pod numerem CTIM można uzyskać także szereg innych informacji dotyczących m.in.: rodzajów świadczeń zdrowotnych oferowanych przez jednostki systemu zdrowotnego działające na terenie Krakowa, programów zdrowotnych i ich realizatorów, miejsc pobytu chorych zabieranych przez karetki pogotowia, aptek dyżurnych oraz placówek świadczących pomoc dla osób uzależnionych i ich rodzin.

	2010	2011
Liczba przychodni, ośrodków zdrowia, poradni i praktyk lekarskich ogółem, z tego:	488	565
zakłady publiczne	62	62
zakłady niepubliczne	400	486
prywatne praktyki lekarskie – kontrakt z NFZ	26	17

Źródło: Urząd Statystyczny w Krakowie

Tabela XI.5.

Liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w latach 2010-2011

Tabela XI.6.

Liczba porad udzielonych w poradniach specjalistycznych w latach 2010-2011

Poradnia	2010	2011
Chorób wewnętrznych – ogółem, w tym:	1 111 460	1 268 350
alergologiczna	125 586	141 445
diabetologiczna	81 603	90 046
nefrologiczna	29 964	40 457
kardiologiczna	265 005	295 852
medycyny nuklearnej	0	1 389
Innych specjalności zachowawczych – ogółem, w tym:	1 061 202	990 724
dermatologiczna	194 827	230 759
neurologiczna	259 494	259 098
onkologiczna	119 967	121 632
rehabilitacyjna	107 762	117 692
chorób zakaźnych	37 790	47 779
Opieki nad matką i dzieckiem – ogółem, w tym:	527 094	559 120
pediatryczna	45 717	49 576
neonatologiczna	7 537	7 766
ginekologiczno-położnicza	473 702	500 368
Zabiegowe – ogółem, w tym:	1 319 623	1 491 343
chirurgii ogólnej	242 241	258 334
chirurgii onkologicznej	30 595	35 890
urazowo-ortopedyczna	206 840	249 206
okulistyczna	348 706	418 304
otolaryngologiczna	310 704	340 316
urologiczna	114 354	119 958
Stomatologiczne, w tym:	1 100 486	1 131 834
ortodontyczne	90 804	111 684
protetyki stomatologiczne	64 163	36 491
chirurgii stomatologicznej	120 682	94 237

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego – opracowanie na podstawie sprawozdania MZ-12

Tabela XI.7.

Zatrudnienie podstawowego personelu medycznego w wybranych grupach zawodowych z wykształceniem średnim w 2011 roku

Wyszczególnienie	Pracujący			Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy
	Ogółem	ogółem	zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	
Pielęgniarki	5 444	4 341	3 957	4 332
Położne	731	436	411	479
Technicy dentyści	60	53	48	54
Technicy farmaceutyczni	85	82	80	82

Wyszczególnienie	Pracujący			Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy
	w tym zatrudnieni na podstawie stosunku pracy			
	Ogółem	ogółem	zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	
Technicy elektroniki medycznej	35	23	19	25
Technicy/laboranci analityki medycznej	272	255	241	258
Technicy elektroradiologii	588	421	399	432
Technicy fizjoterapii	278	237	190	256
Technicy biomechaniki	1	1	1	1
Technicy masażyści, w tym:	121	102	60	108
niewidomi	58	53	33	53
Instruktorzy higieny	57	57	57	56
Terapeuci zajęciowi	55	52	45	49
Dietetycy	165	156	151	152
Higienistki szkolne	47	35	30	40
Higienistki stomatologiczne	185	149	110	166
Asystentki stomatologiczne	260	182	126	199
Ortopedyści	18	14	12	15
Technicy ortopedzi	1	1	0	0
Opiekunki dziecięce	0	0	0	0
Ratownicy medyczni	358	207	196	199
Opiekunowie medyczni	24	17	14	16
Protetycy słuchu	3	0	0	0

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego – opracowanie na podstawie sprawozdania MZ-88

Wyszczególnienie	Pracujący			Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy
	w tym zatrudnieni na podstawie stosunku pracy			
	Ogółem	ogółem	zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	
Lekarze, w tym:	8 795	3 727	2 703	3 716
kobiety	4 986	2 280	1 674	2 344
Lekarze stomatolodzy, w tym:	1 183	564	235	625
kobiety	867	419	177	487
Farmaceuci, w tym:	103	100	89	98
kobiety	81	79	71	79
Diagności laboratoryjni, w tym:	449	405	374	406
kobiety	391	361	340	367

Tabela XI.8.

Zatrudnienie podstawowego personelu medycznego z wykształceniem wyższym w 2011 roku

Wyszczególnienie	Pracujący			Pracujący, dla których jednostka jest głównym miejscem pracy
	w tym zatrudnieni na podstawie stosunku pracy			
	Ogółem	ogółem	zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	
Zatrudnieni w pracowniach diagnostycznych (osoby niewymienione w wierszach powyżej)	133	122	109	125
Pielęgniarki z wyższym wykształceniem, w tym:	2 658	2 262	2 166	2 291
mgr pielęgniarstwa	1 014	817	769	819
Położne z wyższym wykształceniem, w tym:	374	252	247	297
mgr położnictwa	82	39	38	51
Ratownicy medyczni z wyższym wykształceniem w tym:	58	29	29	32
mgr ratownictwa medycznego	3	1	1	1
Fizjoterapeuci z wyższym wykształceniem, w tym:	629	447	362	459
mgr fizjoterapii	564	404	327	414
Dietetycy z wyższym wykształceniem	45	41	39	41
Psycholodzy	582	339	172	293
Logopedzi	72	31	15	29
Terapeuci zajęciowi	24	13	6	11
Personel techniczny obsługujący aparaturę medyczną	114	76	58	65

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego – opracowanie na podstawie sprawozdania MZ-88

XI.2.1. Stacjonarna opieka zdrowotna – lecznictwo zamknięte

W 2011 roku na terenie Krakowa działało 15 placówek lecznictwa zamkniętego będących samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej: 14 szpitali (w tym 1 psychiatryczny) i 1 zakład opiekuńczo-leczniczy, a także 25 placówek będących przedsiębiorstwami leczniczymi: 17 szpitali (w tym 3 psychiatryczne), 7 zakładów opiekuńczo-leczniczych i 1 zakład opieki hospicyjnej.

Gmina Miejska Kraków jest podmiotem tworzącym dla trzech jednostek lecznictwa zamkniętego:

- Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza
- Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy przy ul. Wielickiej 267

	Szpital ogólne – publiczne (w tym resortowe)	Szpital Specjalistyczny im. J. Babińskiego	Zakłady niepubliczne (w tym psychiatryczne)	Publiczne i niepubliczne zakłady opiekuńczo- -lecnicze, hospicja
Liczba szpitali ¹	13 (2)	1	17 (3)	11 ²
Liczba łózek	4 611 ⁸ (428)	778	1 148 (80)	1 163
Zatrudnienie ^{3 17}				
Lekarze	1 853 ⁴	-	454 ⁴ (1)	42 ⁵
Pielęgniarki i położne	4 353 ⁴	-	896 ⁴ (4)	367 ⁵
Liczba pacjentów ⁶	213 861 ⁸	-	54 203 (771)	2 269

¹ wykazano liczbę szpitali i zakładów opieki zdrowotnej z oddziałami szpitalnymi

² w tym 1 zakład opiekuńczo-leczniczy o profilu psychiatrycznym i 1 zol dla dzieci

³ pełnozatrudnieni na umowy o pracę w szpitalach jako jednostce organizacyjnej

⁴ łącznie z zatrudnionymi na umowy cywilnoprawne w wymiarze nie mniejszym niż 40 godzin tygodniowo

⁵ pracujący zatrudnieni na podstawie stosunku pracy i umowy cywilnoprawnej

⁶ bez ruchu międzyoddziałowego

⁷ bez danych ze szpitali resortowych

⁸ bez danych ze szpitala MSWiA

Uwaga: Liczba łózek i liczba pacjentów w szpitalach ogólnych bez oddziałów neonatologicznych

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego – opracowanie na podstawie sprawozdań MZ-29, MZ-29A, MZ-30

Tabela XI.9.

**Placówki lecznictwa
zamkniętego
w 2011 roku**

Nazwa i adres zakładu	Liczba łózek	Liczba miejsc dla noworodków i wcześniaków ¹
Placówki publiczne		
Szpital Specjalistyczny im. J. Dietla ul. Skarbowa 4	377	-
Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego os. Na Skarpie 66	549	48
Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza ul. Prądnicka 35-37	399	47
Krakowski Szpital Specjalistyczny im. Jana Pawła II ul. Prądnicka 80	526	-
Wojewódzki Szpital Okulistyczny ul. Dożynkowa 61	60	-
Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy im. św. Ludwika ul. Strzelecka 2	120	-
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy – Oddział Szpitalny ul. Wielicka 265	27	-
Krakowskie Centrum Rehabilitacji al. Modrzewiowa 22	100	-
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy ul. Wielicka 265	545	-
Szpital Uniwersytecki w Krakowie ul. Kopernika 36	1 280	30
Centrum Onkologii Instytut im. M. Skłodowskiej ul. Garncarska 11	200	-
Ogółem	4 183	125

Tabela XI.10.

**Placówki lecznictwa
zamkniętego – liczba
łózek ogółem oraz liczba
miejsc dla noworodków
i wcześniaków
w 2011 roku**

Nazwa i adres zakładu	Liczba łóżek	Liczba miejsc dla noworodków i wcześniaków ¹
Placówki „resortowe”		
5. Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ, ul. Wrocławska 1-3 (jednostka MON)	428	-
Zakład Opieki Zdrowotnej MSWiA ul. Kronikarza Galla 25	b.d.	b.d.
Ogółem	428	-
Szpitale ogólne niepubliczne		
Szpital Zakonu Bonifratrów im. św. J. Grandego ul. Trynatarska 11	118	-
Szpital Specjalistyczny im. L. Rydygiera, os. Złota Jesień 1	578	17
NZOZ Szpital na Siemiradzkiego im. R. Czerwiakowskiego ul. Siemiradzkiego 1	50	45
NZOZ Szpital na Siemiradzkiego 2 Ośrodek Diagnostyczno-Operacyjny, ul. Siemiradzkiego 1	5	-
FEMINA Prywatne Centrum Diagnostyczno-Operacyjne Ginekologii i Położnictwa, ul. Zagaje 67	5	-
Szpital Położniczo-Ginekologiczny „Ujastek” Sp. z o.o., ul. Ujastek 3	99	47
NZOZ Centrum Chirurgiczne Nowa Huta Sp. z o.o. ul. Ujastek 3	16	-
Specjalistyczne Centrum Diagnostyczno-Zabiegowe „Medicina” Sp. z o.o., ul. Rogozińskiego 12	12	-
NZOZ Centrum Dializ Fresenius Nephrocare II os. Złotej Jesieni 1	36	-
NZOZ „Scanmed Strefa Medyczna Uniwersum”, ul. Bochenka 12	64	-
NZOZ ORTOPEDICUM, ul. Koło Strzelnicy 3	33	-
Centrum Ortopedyczno-Rehabilitacyjne ARTROMED, ul. Reymonta 22	13	-
NZOZ Szpital i Przychodnia „CenterMed”, ul. Łazarza 14	14	-
Krakowskie Centrum Kardiologii Inwazyjnej, Elektroterapii i Angiologii NZOZ, ul. Bochenka 15A	25	-
Ogółem	1 068	109
Szpitale psychiatryczne publiczne		
Szpital Specjalistyczny im. J. Babińskiego ul. Babińskiego 29	778	-
Szpitale psychiatryczne niepubliczne		
Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny „DOM MONARU” ul. Suchy Jar 4	40	-
Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny dla osób Uzależnionych od Środków Odurzających, ul. Suchy Jar 4a	15	-

Nazwa i adres zakładu	Liczba łóżek	Liczba miejsc dla noworodków i wcześniaków ¹
Ośrodek Rehabilitacyjno-Readaptacyjny dla osób Uzależnionych z Nawrotami Choroby „DOM GWAN” ul. Nadbrzezie 25	25	-
Ogółem	80	-
Publiczne i niepubliczne zakłady opiekuńczo-lecznicze i hospicja		
NZO Ośrodek Opieki Hospicyjnej TPCZ HOSPICIUM ul. Fatimska 17	44	-
Zakład Usług Medyczo-Rehabilitacyjnych Zarządu Okręgowego PCK os. Złotej Jesieni 1	44	-
NZO Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Czwórka” os. Młodości 9	80	-
NZO Zakład Opiekuńczo-Leczniczy nr 1 (dawny Neomedica) ul. Prądnicka 36	35	-
NZO „BONA-MED” Sp. z o.o., ul. Siemaszki 17	98	-
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Felicjanek, ul. Kołtątaja 7	72	-
NZO „DOM-MED”, ul. Helclów 2	110	-
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy „Serdeczna Troska” NZO ul. Ujastek 3 dla dorosłych dla dzieci	248 20	-
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy, ul. Wielicka 267 Oddział o profilu ogólnym Oddział o profilu psychiatrycznym	331 81	-
Ogółem	1 163	-

¹ na liczbę miejsc składa się liczba łóżeczek i inkubatorów

Źródło: Wydział Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego – opracowanie na podstawie sprawozdań MZ-29, MZ-29A, MZ-30

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Szpital Specjalistyczny im. S. Żeromskiego	5 410 951	5 876 000	2 740 948
Szpital Miejski Specjalistyczny im. G. Narutowicza	5 992 730	6 269 123	8 048 424
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy	1 000 000	900 000	1 000 000
Uniwersytecki Szpital Dziecięcy ul. Wielicka 265	0	70 000	843 722
Szpital Uniwersytecki ul. Kopernika 36	249 729	0	0
Krakowskie Pogotowie Ratunkowe	36 704	0	0
Województwo Małopolskie	0	0	103 472
Żłobki samorządowe – realizacja programów dostosowawczych	1 000 000	1 000 000	0
Ogółem	13 690 114	14 115 123	12 736 566

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia w latach 2009-2011 (w PLN)

Tabela XI.11.

Nakłady GMK na inwestycje i zakupy w jednostkach opieki zdrowotnej w latach 2009-2011 (w PLN)

Tabela XI.12.

Kwoty wydatkowane przez dzielnicę na inwestycje i zakupy w jednostkach opieki zdrowotnej

Dzielnica	2009	2010	2011
I Stare Miasto dla KPR	50 000	0	0
XVIII Nowa Huta dla Szpitala Żeromskiego	50 952	20 000	54 785
Ogółem	100 952	20 000	54 785

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia

XI.2.2. System Państwowego Ratownictwa Medycznego – Centra Powiadamiania Ratunkowego

Zgodnie z Ustawą z dnia 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym (PRM) (Dz.U. z 2006 r., Nr 191, poz. 1410 z późn. zm.), od dnia 1 stycznia 2007 roku nadzór nad systemem na terenie kraju sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia. Planowanie, organizowanie, koordynowanie oraz nadzór nad systemem na terenie województwa jest zadaniem wojewody.

Wykonywanie zadań systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Mieście Krakowie określone zostało w *Wojewódzkim planie działania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego na lata 2009-2011*.

Na podstawie art. 14a Ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz.U. z 2009 r., Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.) tworzone są systemy powiadamiania ratunkowego integrujące krajowy system ratowniczo-gaśniczy i system Państwowego Ratownictwa Medycznego, którego zadania na obszarze województwa wykonują wojewódzkie centra powiadamiania ratunkowego.

Na obszarze województwa małopolskiego Wojewódzkie Centrum Powiadamiania Ratunkowego (WCPR) zlokalizowane jest w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, przy ul. Basztowej 22.

Zgłoszenia alarmowe z terenu Miasta Krakowa kierowane są w następujący sposób:

- Nr 112 – z telefonów stacjonarnych i komórkowych – WCPR, ul. Basztowa 22
- Nr 999 – z telefonów stacjonarnych i komórkowych – Centrum Dyspozytorskie Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego (CD KPR) ul. Łazarza 14

W WCPR znajduje się 6 stanowisk operatorskich przeznaczonych do odbierania połączeń alarmowych na numer 112 i 998 i przekazywania zgłoszenia do dyspozytorni Zespołu Ratownictwa Medycznego właściwej ze względu na miejsce zdarzenia. W obecnej chwili przeszkolony Operator WCPR odbiera rozmowy z numeru 112 z terenu całego Miasta Krakowa, powiatu krakowskiego, myślenickiego i proszowickiego. Aplikacja Operatorska Systemu teleinformatycznego WCPR posiada zintegrowany system mapowy, system wsparcia dla języków obcych, a także umożliwia automatyczną identyfikację numeru zgłaszającego (wraz z numerami zastrzeżonymi i aparatami bez kart SIM). W chwili odbioru zgłoszenia przez operatora numeru alarmowego, system automatycznie wyświetla numer telefonu abonenta oraz lokalizuje miejsce pobytu zgłaszającego. Po określeniu zasadności zgłoszenia, operator pozyskuje niezbędne informacje na temat osoby zgłaszającej, miejsca i opisu zdarzenia oraz wypełnia formularz zgłoszeniowy tzw. formatkę. Następnie dokonuje klasyfikacji zdarzenia z punktu widzenia jego charakteru, poprzez wybór z listy odpowiedniej służby ratunkowej (KPR, KM PSP, KM Policji), odpowiedzialnej za realizację zdarzenia. Jeżeli operator stwierdza, że wzywającemu potrzebna jest pomoc medyczna, po uzyskaniu informacji o miejscu zdarzenia, typie zdarzenia, nazwisku i numerze tel. wzywającego przekazuje rozmowę do KPR wraz z pakietem danych, za pomocą łącza teleinformatycznego. Po odebraniu rozmowy przez dyspozytora KPR, na jego ekranie wyświetlają się dane zebrane przez operatora 112, a następnie dyspozytor medyczny przeprowadza wywiad medyczny i podejmuje decyzje co do zasadności zgłoszenia.

Jednostkami Systemu PRM są szpitalne oddziały ratunkowe (SOR) oraz zespoły ratownictwa medycznego (karetki), do których zalicza się również lotnicze zespoły ratownictwa medycznego.

Szpitalne, w których w 2011 roku działały Szpitalne Oddziały Ratunkowe:

- Szpital Uniwersytecki, ul. Kopernika 21
- Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego, os. Na Skarpie 66
- Szpital Miejski Specjalistyczny im. Gabriela Narutowicza, ul. Prądnicka 35-37
- Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Ludwika Rydygiera, os. Złotej Jesieni 1
- Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej MSWiA, ul. Kronikarza Galla 25
- Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ, ul. Wrocławska 1-3
- Uniwersytecki Szpital Dziecięcy, ul. Wielicka 265

Zespoły ratownictwa medycznego dzielą się na:

- zespoły specjalistyczne, w skład których wchodzi co najmniej trzy osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym lekarz Systemu PRM oraz pielęgniarka Systemu PRM lub ratownik medyczny – symbol S
- zespoły podstawowe, w skład których wchodzi co najmniej dwie osoby uprawnione do wykonywania medycznych czynności ratunkowych, w tym pielęgniarka Systemu PRM lub ratownik medyczny – symbol P

Do połowy roku 2011 Miasto Kraków dzieliło się na dwa obszary operacyjne. Zadania w zakresie dysponowania zespołami ratownictwa medycznego dla dzielnic od I do XIII wykonywało Krakowskie Pogotowie Ratunkowe, natomiast dla dzielnic od XIV do XVIII Szpital Specjalistyczny im. Stefana Żeromskiego.

Od 1 lipca 2011 roku, zgodnie z Wojewódzkim planem działania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego na lata 2009-2011 dla Małopolski, nastąpiło połączenie rejonów 6 i 7. W ich miejsce został utworzony jeden rejon operacyjny zespołów ratownictwa medycznego z Centrum Dyspozytorskim Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego przy ul. Łazarza 14, obejmujący:

- Miasto Kraków
- powiat krakowski, z wyłączeniem gmin: Skąta, Słomniki oraz Igołomia – Wawrzeńczyce
- powiat wielicki, z wyłączeniem gmin: Niepołomice i Kłaj
- część powiatu chrzanowskiego – tj. gminę Alwernia

Lotniczy zespół ratownictwa medycznego składa się co najmniej z trzech osób, w tym co najmniej z: jednego pilota zawodowego, lekarza Systemu PRM oraz ratownika medycznego lub pielęgniarki Systemu PRM. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (SP ZOZ) Lotnicze Pogotowie Ratunkowe na terenie całego kraju dysponuje 17 jednostkami, z których 1 umiejscowiona jest w Balicach i obsługuje całe województwo małopolskie (zasięg jej działania wynosi do 100 km; dysponuje 1 śmigłowcem ratowniczym).

Z systemem PRM współpracują jednostki organizacyjne szpitali, wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, które zostały ujęte w planie.

Działania Gminy Miejskiej Kraków wpływające na system Państwowego Ratownictwa Medycznego w 2011 roku

GMK podejmowała działania zapewniające poprawę skuteczności funkcjonowania systemu PRM m.in. poprzez dostosowanie do obowiązujących przepisów prawnych dotychczasowej infrastruktury szpitali miejskich, służącej do udzielania świadczeń medycznych w ramach ratownictwa medycznego.

W Szpitalu Miejskim Specjalistycznym im. G. Narutowicza wybudowano ciepłą sieć dla karettek, budynek magazynu odpadów medycznych wraz z garażem dla karettek, lądowisko dla helikopterów, przebudowano infrastrukturę drogową i techniczną (wykonano drogę łączącą lądowisko i SOR oraz bezkolizyjny trakt komunikacyjny, wykonano parkingi, drogi i chodniki, ogrodzenie wokół Szpitala, wraz z montażem bram wjazdowych z systemem kontroli dostępu do SOR-u i lądowiska) oraz kupiono aparaturę medyczną do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. Lądowisko przy Szpitalu zostało wpisane pod nr 102 do ewidencji lądowisk Urzędu Lotnictwa Cywilnego, jako lądowisko przystosowane do startów i lądowań śmigłowców o dopuszczalnej masie startowej MTOM do 5 700 kg.

W Szpitalu Specjalistycznym im. S. Żeromskiego przebudowano pomieszczenia dotychczasowego Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (gabinety lekarskie i zabiegowe, sale pobytu pacjentów) z przebudową ciepłej sieni, zmodernizowano lądowisko dla helikopterów, umożliwiając lądowanie w godzinach nocnych, uporządkowany został teren wokół szpitala z drogami dojazdowymi do lądowiska i SOR, a także kupiono sprzęt i aparaturę medyczną do SOR. Lądowisko przy Szpitalu zostało wpisane pod nr 76 do ewidencji lądowisk Urzędu Lotnictwa Cywilnego, jako lądowisko przystosowane do startów i lądowań śmigłowców o dopuszczalnej masie startowej MTOM do 5 700 kg.

Miasto Kraków uczestniczy również w działaniach mających na celu doprowadzenie do stworzenia jednolitego systemu dysponowania jednostkami PRM, w tym Zespołów Ratownictwa Medycznego. W latach 2008-2011 Województwo Małopolskie, w partnerstwie z 19 jednostkami ochrony zdrowia (szpitale, ZOZ itp.) oraz Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym (TOPR) i Grupą Regionalną Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego – Grupą Podhalańską (GOPR GP) realizowało projekt *Budowa zintegrowanych systemów informatycznych do zarządzania i monitoringu satelitarnego w Małopolsce* (w ramach Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007-2013, Działanie 1.2 Rozwój społeczeństwa informacyjnego). Celem wdrożenia projektu było osiągnięcie skrócenia czasu dojazdu karetki do pacjenta oraz nowoczesnego

zarządzania, a tym samym efektywnej komunikacji pomiędzy Pogotowiami Ratunkowymi, ich zespołami wyjazdowymi oraz górskimi służbami ratowniczymi. Całkowity koszt projektu wynosił 15 436 935,84 PLN, w tym 85% dofinansowania w ramach MRPO, tj.: 13 117 913,06 PLN. Gmina Miejska Kraków dofinansowała zakup części serwerowej systemu w kwocie 103 472 PLN.

Miasto Kraków podejmowało także działania związane z poprawą bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców w zakresie pomocy przedmedycznej (niezależnie od przypisanych przepisami prawa Wojewodzie Małopolskiemu zadań z zakresu ratownictwa medycznego). 15 kwietnia 2009 roku Rada Miasta Krakowa Uchwałą Nr LXVIII/895/09 przyjęła do realizacji program zdrowotny *Poprawa stanu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Miasta Krakowa w zakresie dostępności pomocy przedmedycznej*, która stanowi realizację Uchwały Nr XX/264/07 Rady Miasta Krakowa z dnia 12 września 2007 roku w sprawie kierunków działania dla Prezydenta Miasta Krakowa w zakresie budowy sieci automatycznych defibrylatorów zewnętrznych w miejscach publicznych, poprzez realizację Ramowego Programu Krakowska Sieć AED IMPULS ŻYCIA. W ramach Programu zainstalowanych jest 26 defibrylatorów AED w 20 lokalizacjach. Oprócz tego, różne instytucje w Krakowie zakupiły 19 szt. zainstalowanych w 15 lokalizacjach (pozostałe, nieobjęte programem). Ogółem w Krakowie zainstalowanych jest 45 defibrylatorów. W ramach Programu przeszkolono 5 494 osoby, z czego w 2011 roku 1 635 osób (w tym 74 ratowników medycznych). Koszty ogółem związane z realizacją Programu w latach 2008-2011 (szkolenia, zakupy AED, promocja, obsługa sieci) to 1 464 948 PLN.

XI.2.3. *Uzdrowisko Swoszowice*

Uzdrowisko Kraków Swoszowice Sp. z o.o. podtrzymuje najstarsze tradycje uzdrowiskowe związane z występowaniem zasobów przyrodoleczniczych w okolicach aglomeracji krakowskiej. Tradycje balneologiczne w okolicach Krakowa związane są z wodami mineralnymi o znaczeniu leczniczym, tzn. solankami i wodami siarczkowymi.

Tabela XI.13.

Uzdrowisko Swoszowice

Wyszczególnienie	2010	2011
Liczba pacjentów szpitala uzdrowiskowego	332	330
Liczba kuracjuszy sanatoryjnych	577	815
Liczba kuracjuszy ambulatoryjnych	3 955	4 372
Liczba pacjentów rehabilitacyjnych w szpitalu uzdrowiskowym	178	180
Liczba kuracjuszy rehabilitacyjnych w sanatorium	2	15

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia

Profilaktyka i promocja zdrowia **XI.2.4.**

W 2011 roku z programów profilaktycznych skorzystało 35 911 mieszkańców Krakowa, tj. o 4 770 osób więcej niż w roku poprzednim. Miasto wydatkowało na ten cel kwotę 2 240 279 PLN.

Programy	Środki wydatkowane (w PLN)	Liczba osób objętych badaniem	Liczba udzielonych świadczeń
Program edukacyjno-profilaktyczny wczesnego wykrywania raka piersi	210 070	2 133	2 133
Program prewencji raka prostaty	50 000	1 119	1 138
Program profilaktyki i edukacji przedporodowej <i>Szkoła Rodzenia</i>	106 300	337	337
Program profilaktyki astmy i chorób alergicznych młodzieży szkolnej	130 000	8 450	10 449
Program profilaktyki próchnicy	120 000	1 293	2 910
Program profilaktyki wad postawy	100 000	3 036	3 742
Szczepienia przeciw grypie dla mieszkańców miasta Krakowa po 65 roku życia	179 991	5 652	11 304
Program profilaktyki dysplazji stawów biodrowych	200 000	2 558	2 673
Program profilaktyki chorób układu oddechowego w tym astmy oskrzelowej	50 000	335	1 286
Program zdrowotny w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla dzieci niepełnosprawnych w wieku szkolnym	4 338	140	280
Program profilaktyki próchnicy u dzieci niepełnosprawnych	14 000	135	336
Program prewencji miażdżycy, cukrzycy typu 2 i nadciśnienia	246 805	3 625	5 617
Program profilaktyki raka jelita grubego	100 000	173	813
Program profilaktyki raka tarczycy	100 000	997	2 202
Program profilaktyki zakażeń meningokokowych u dzieci	175 830	1321	4 263
Program profilaktyczny dla dzieci i młodzieży z autyzmem	244 340	100	500
Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych u wcześniaków	87 561	260	846
Program profilaktyki głębokich nawracających zaburzeń psychicznych	60 000	128	514
Program <i>Wsparcie w procesie dorastania</i>	61 044	4 119	4 210
Ogółem	2 240 279	35 911	55 553

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia

W 2011 roku, w ramach zadań priorytetowych, dzielnice Krakowa wydatkowały kwotę 258 123,80 PLN na realizację programów zdrowotnych. Najwięcej środków na zadania związane z profilaktyką i promocją zdrowia przeznaczyły dzielnice: I, VI, XIV i XV. Kwota ta pozwoliła na objęcie programami 5 582 mieszkańców miasta.

Tabela XI.14.

Programy profilaktyczne realizowane przez Gminę Miejską Kraków w 2011 roku

Tabela XI.15.

Kwoty wydatkowane z budżetu Miasta Krakowa w ramach zadań priorytetowych dzielnic na profilaktykę i promocję zdrowia w latach 2010-2011 (w PLN)

Dzielnica	2010	2011
I Stare Miasto	24 975,00	34 912,80
II Grzegórzki	45 928,40	30 966,20
III Prądnik Czerwony	3 990,00	0
IV Prądnik Biały	0	0
V Krowodrza	37 894,50	9 293,80
VI Bronowice	39 908,00	43 935,00
VII Zwierzyniec	31 000,00	30 980,00
VIII Dębniki	19 584,00	8 000,00
IX Łagiewniki-Borek Fałęcki	10 500,00	10 140,00
X Swoszowice	0	0
XI Podgórze Duchackie	0	0
XII Bieżanów-Prokocim	8 000,00	0
XIII Podgórze	0	0
XIV Czyżyny	30 000,00	34 976,00
XV Mistrzejowice	39 960,00	39 920,00
XVI Bieńczyce	0	0
XVII Wzgórza Krzesławickie	0	0
XVIII Nowa Huta	20 000,00	15 000,00
Ogółem	311 739,90	258 123,80

Źródło: Biuro ds. Ochrony Zdrowia

XI.2.4.1. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, przy realizacji zadań z zakresu profilaktyki zdrowotnej

Współpraca realizowana jest w trybie otwartych konkursów ofert w zakresie *Profilaktyki i działań na rzecz promocji zdrowia* złożonych na realizację następujących zadań:

- realizacja działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia o charakterze uniwersalnym (dla wszystkich grup społecznych) w środowisku lokalnym
- prowadzenie działań z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowego stylu życia, poprzez organizację kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych skierowanych do wszystkich mieszkańców Miasta Krakowa lub wybranej docelowej grupy społecznej
- organizowanie konferencji i warsztatów zwiększających kompetencje osób pracujących w obszarze profilaktyki i promocji zdrowia oraz prowadzenie szkoleń adresowanych do wybranych grup odbiorców, mających na celu podniesienie ich kwalifikacji zawodowych
- tworzenie i prowadzenie programów zatrudnienia i przygotowania zawodowego dla osób chorujących psychicznie

W 2011 roku na realizację powyższych zadań wydatkowano z budżetu Miasta Krakowa kwotę w wysokości 167 904 PLN.

XI.2.4.2. Medycyna szkolna

W 2011 roku na terenie placówek oświatowych, dla których GMK jest organem założycielskim funkcjonowały 192 gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Profilaktyczną opieką zdrowotną obejmowały łącznie 78 757 uczniów, z czego 3 475 to uczniowie niepełnosprawni. Gabinety dentystyczne (66) znajdujące

się na terenie placówek oświatowych Miasta Krakowa działające do końca 2010 roku, od stycznia 2011 roku zaprzestano realizacji zadań związanych z opieką profilaktyczną nad dziećmi i młodzieżą w miejscu nauczania i wychowania (brak kontraktu z NFZ na 2011 rok i lata następne).

W związku z tym, że w 2010 roku zabezpieczenie opieki medycznej w szkołach przez 5 dni w tygodniu miało jedynie 58 placówek oświatowych (29,4% wszystkich placówek), w 2011 roku przygotowano i wdrożono do realizacji (w ramach przyjętego Uchwałą Nr LXXXVII/1144/09 Rady Miasta Krakowa z dnia 2 grudnia 2009 roku Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia *Zdrowy Kraków 2010-2012*) pilotażowy Program wyrównywania dostępności opieki zdrowotnej w miejscu nauczania i wychowania na terenie Miasta Krakowa. Program został przygotowany z myślą o uczniach krakowskich szkół specjalnych i integracyjnych, w celu uzupełnienia godzin pracy pielęgniarek i higienistek szkolnych realizujących świadczenia zdrowotne finansowane przez Narodowy Fundusz Zdrowia. W ramach Programu, Urząd Miasta Krakowa finansuje łącznie tygodniowo 103 godziny, obejmując opieką pielęgniarską 3 833 uczniów. Na realizację Programu w roku szkolnym 2011/2012 przeznaczono z budżetu Miasta Krakowa środki w wysokości 114 550 PLN. W okresie od września do grudnia 2011 roku udzielonych zostało przez pielęgniarki szkolne 1 521 świadczeń i porad ambulatoryjnych.

Profilaktyka uzależnień **XI.2.5.**

Gmina Miejska Kraków podejmowała działania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2011 rok, które obejmowały:

- dbanie o dostępność terapii dla uzależnionych w Krakowie
- zapewnianie pomocy psychoterapeutycznej osobom żyjącym z alkoholikiem – współmałżonkom, dzieciom, rodzinom
- podejmowanie działań zmierzających do sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego – współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- prowadzenie edukacji publicznej poprzez realizację dużych kampanii społecznych

Wyszczególnienie	Płeć	Wiek pacjentów				Ogółem
		< 21	22-35	36-60	> 60	
Uzależnieni od alkoholu	K	6	139	467	35	647
	M	18	416	1 352	174	1 960
	Ogółem	24	555	1 819	209	2 607
Uzależnieni od narkotyków	K	19	61	46	0	126
	M	38	185	92	0	315
	Ogółem	57	246	138	0	441
Uzależnieni od alkoholu i narkotyków	K	8	32	23	1	64
	M	24	122	93	0	239
	Ogółem	32	154	116	1	303
Uzależnieni od nikotyny	K	5	5	17	0	27
	M	4	13	39	2	58
	Ogółem	9	18	56	2	85
Uzależnieni od gier hazardowych i Internetu	K	5	1	10	0	16
	M	7	40	40	2	89
	Ogółem	12	41	50	2	105

Tabela XI.16.

Liczba pacjentów (z podziałem na płeć i wiek) uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz współuzależnionych, którzy podjęli terapię w specjalistycznych placówkach służby zdrowia w 2011 roku

Wyszczególnienie	Płeć	Wiek pacjentów				Ogółem
		< 21	22-35	36-60	> 60	
Uzależnieni z zaburzeniami psychoorganicznymi (podwójna diagnoza)	K	1	33	45	5	84
	M	2	29	63	26	120
	Ogółem	3	62	108	31	204
Współuzależnieni (członkowie rodzin osób uzależnionych)	K	71	110	418	65	664
	M	46	14	56	11	127
	Ogółem	117	124	474	76	791
DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików)	K	44	436	84	0	564
	M	11	122	22	0	155
	Ogółem	55	558	106	0	719
Ofiary przemocy domowej	K	11	29	68	9	117
	M	16	2	7	0	25
	Ogółem	27	31	75	9	142
Sprawcy przemocy domowej (program korekcyjno-terapeutyczny)	K	0	1	0	0	1
	M	1	10	22	1	34
	Ogółem	1	11	22	1	35
Pijący ryzykownie (ale jeszcze nie uzależnieni) w tym dzieci i młodzież	K	56	108	34	7	205
	M	93	147	89	13	342
	Ogółem	149	255	123	20	547
Uzależnieni wymagający innych świadczeń leczniczych (poza terapią)	K	0	25	77	22	124
	M	2	47	99	25	173
	Ogółem	2	72	176	47	297
Współuzależnieni wymagający innych świadczeń leczniczych (poza terapią)	K	0	21	5	2	28
	M	6	8	1	0	15
	Ogółem	6	29	6	2	43
Ogółem	K	226	1 001	1 294	146	2 667
	M	268	1 155	1 975	254	3 652
	Ogółem	494	2 156	3 269	400	6 319

K – kobiety

M – mężczyźni

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.2.5.1. Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień

Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie (MCPU) jest wyodrębnioną jednostką organizacyjną Gminy Miejskiej Kraków, prowadzoną w formie jednostki budżetowej Gminy. MCPU posiada siedzibę przy ul. Rozrywka 1, a do jego zadań należy m.in. świadczenie pomocy dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie problemów alkoholowych i narkomanii. W ramach jednostki funkcjonuje ogrzewalnia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i uzależnieniem, prowadzona w okresie występowania niskich temperatur, tj.: I-III i XI-XII (2 341 pobyty w 2011 roku) oraz czynny całą dobę Telefon Zaufania nr: 12 411-60-44 dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.

W 2011 roku liczba osób ogółem doprowadzonych do MCPU przez Policję i Straż Miejską wzrosła o 1,8% w stosunku do roku poprzedniego i wynosiła 11 751 osób, z czego 241 osobom odmówiono przyjęcia.

Wyszczególnienie	2010		2011	
Opieka Nad Osobami Nietrzeźwymi				
Liczba osób doprowadzonych ogółem, z tego:	11 546		11 751	
przyjęcia	11 262		11 510	
odmowy	284		241	
Pobyty ogółem, w tym:	11 262		11 510	
kobiety	1062		1 131	
małoletni	44		47	
bezdomni	3 035		2 952	
wielokrotne	4 779		5 100	
cudzoziemcy	120		156	
z gmin na podstawie umów i porozumień	575		198	
Osoby ogółem, w tym:	6 395		6 378	
kobiety	625		636	
małoletni	44		46	
bezdomni	938		921	
wielokrotne	749		796	
Przestanki Ustawy o wychowaniu w trzeźwości, które spowodowały doprowadzenie i przyjęcie do Działu Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi				
Zgorszenie w miejscu publicznym	1 360	12,08%	993	8,6%
Zagrożenie zdrowia lub życia własnego	6 631	58,88%	7 649	66,5%
Zagrożenie zdrowia lub życia osób trzecich	5 287	46,95%	5 071	44,1%
Sytuacje najczęściej skutkujące doprowadzeniem do Działu Opieki Nad Osobami Nietrzeźwymi				
Leżący	5 662	50,28%	5 899	51,25%
Awantura domowa	2 891	25,67%	2 883	25,05%
Awantura w miejscu publicznym	1 949	17,31%	1 547	13,44%
Pieszy na jezdni	155	1,38%	139	1,21%
Inne	605	5,37%	1042	9,05%
Badania lekarskie oraz inne świadczenia				
Akcje bezpośredniego ratowania życia	5		2	
Skierowania do placówek służby zdrowia podczas pobytu	28		26	
Skierowania do placówek służby zdrowia po wytrzeźwieniu	35		33	
Przyjęcia osób skierowanych przez placówki służby zdrowia	b.d.		624	
Pobrania krwi do badań na zlecenie policji	1		1	

Tabela XI.17.

Działalność Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie w latach 2010-2011

Wyszczególnienie	2010	2011
Informacje finansowe MCPU (w PLN)		
Wysokość opłaty za pobyt	250	250
Średni koszt pobytu	267,51	382
Koszty działalności	2 873 049	4 401 718
Profilaktyka i Edukacja ¹		
Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjnym	9 631	7 755
Porady dla osób z problemem alkoholowym, w tym:	6 128	5 673
kobiet	b.d.	1 135
nieletnich (z rodzicami lub opiekunami)	b.d.	50
Porady dla osób nieuzależnionych, dorosłych członków rodziny z problemem alkoholowym (osoby współuzależnione, DDA)	1 650	980
Porady dla ofiar przemocy domowej	755	429
Porady dla sprawców przemocy domowej	3 119	2 892
Prowadzenie grup wsparcia		
Liczba spotkań grupy AA	57	51
Liczba osób uczestniczących w grupie AA	1 382	1 367
Liczba rozmów w Telefonie Zaufania	1 510	1 422
Szkolenia (dot. profilaktyki uzależnień)		
Liczba przeprowadzonych szkoleń	181	296
Liczba szkół, w których przeprowadzono szkolenia	180	129
Liczba uczestników szkoleń (łącznie) w tym:	7 458	6 190
uczniowie	6 757	5 459
rodzice	606	578
nauczyciele	90	153
Organizacja konferencji		
Liczba konferencji	2	2
Liczba uczestników konferencji	300	352

¹ wystąpiła zmiana sposobu rozliczania w stosunku do roku poprzedniego

Źródło: Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie

XI.3. *Pomoc społeczna*

XI.3.1. *Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej*

W 2011 roku pomocą społeczną Miasto objęło 20 774 rodziny (łącznie 37 234 osoby w rodzinach). Udzielono pomocy 5 228 rodzinom z dziećmi, 2 601 rodzinom niepełnym, 5 853 rodzinom emerytów i rencistów. Ponadto przeprowadzono 44 101 wywiadów środowiskowych i wydano 139 950 decyzji administracyjnych.

	2010	2011
Zadania Gminy Miejskiej Kraków realizowane przez MOPS		
Wydatki bieżące, w tym:	139 018	144 605
dotacje do podmiotów niepublicznych	44 286 ¹	43 332 ¹
Wydatki inwestycyjne	109	55
Ogółem	139 127	144 660
Zadania Gminy Miejskiej Kraków realizowane przez publiczne jednostki pomocy społecznej		
Wydatki bieżące	100 220	96 608
Wydatki inwestycyjne	6 190	1 117
Ogółem	106 410	97 725
Zadania Gminy Miejskiej Kraków realizowane przez system pomocy społecznej ogółem		
Wydatki bieżące	239 238	241 213
Wydatki inwestycyjne	6 299	1 172
Ogółem	245 537	242 385

¹ dotacja przekazana organizacjom pozarządowym z planu finansowego MOPS i SO UMK na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Pomoc środowiskowa i organizacja społeczności lokalnej realizowana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Pomoc ma na celu doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin pozostających w trudnej sytuacji, a także do integracji ze środowiskiem.

Problem	2010			2011		
	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Wskaźnik zmian (2009=100)	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Wskaźnik zmian (2010=100)
Ogółem ¹	15 407	-	99	14 893	-	97
Bezdomność	876	5,69	86	828	5,56	95
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	567	3,68	99	573	3,85	101
wielodzietność	211	1,37	93	217	1,46	103
Bezrobocie	4 796	31,13	110	5 035	33,81	105
Niepełnosprawność	8 734	56,69	95	8 440	56,67	97
Długotrwała lub ciężka choroba	8 701	56,47	101	8 865	59,52	102
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1 121	7,28	35	1 313	8,82	117
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina niepełna	2 037	13,22	95	1 960	13,16	96

Tabela XI.18.

Wydatki systemu pomocy społecznej w latach 2010-2011 (w tys. PLN)

XI.3.2.

Tabela XI.19.

Przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w latach 2010-2011

Problem	2010			2011		
	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Wskaźnik zmian (2009=100)	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Wskaźnik zmian (2010=100)
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina wielodzietna	294	1,91	90	389	2,61	132
Alkoholizm	882	5,72	116	961	6,45	109
Narkomania	100	0,65	88	117	0,79	117
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	333	2,16	96	345	2,32	104
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	98	0,64	109	101	0,68	103
Przemoc w rodzinie	195	1,27	111	241	1,62	124
Sytuacja kryzysowa	4 849	31,47	104	4 815	32,33	99
Trudności w integracji osób, które otrzymały w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	4	0,03	400	2	0,01	50
Ubóstwo	8 320	54,00	101	8 177	54,90	98
Zdarzenie losowe	251	1,63	512	92	0,62	37

¹ pozycje nie sumują się, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku świadczeń

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XI.20.

Wydatki z funduszy pomocy społecznej 2011 roku według powodów trudnej sytuacji życiowej

Rodzaj/powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Łączna kwota udzielonej pomocy (w PLN)	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Średnia wartość pomocy na gospodarstwo domowe (w PLN)
Ogółem ¹	14 893		57 803 015		3 881
Bezdomność	828	5,56	3 332 118	5,76	4 024
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym:	573	3,85	1 239 854	2,14	2 164
wielodzietność	217	1,46	1 400 863	2,42	6 456
Bezrobocie	5 035	33,81	15 211 319	26,32	3 021
Niepełnosprawność	8 440	56,67	34 482 194	59,65	4 086
Długotrwała lub ciężka choroba	8 865	59,52	32 240 152	55,78	3 637
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	1 313	8,82	3 905 125	6,76	2 974

Rodzaj/powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba gospodarstw domowych	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Łączna kwota udzielonej pomocy (w PLN)	Odsetek wszystkich rodzin (w %)	Średnia wartość pomocy na gospodarstwo domowe (w PLN)
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina niepełna	1 960	13,16	6 244 900	10,80	3 186
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – rodzina wielodzietna	389	2,61	1 714 322	2,97	4 407
Alkoholizm	961	6,45	2 606 035	4,51	2 712
Narkomania	117	0,79	321 374	0,56	2 747
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	345	2,32	611 559	1,06	1 773
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	101	0,68	292 828	0,51	2 899
Przemoc w rodzinie	241	1,62	746 624	1,29	3 098
Sytuacja kryzysowa	4 815	32,33	1 799 979	3,11	374
Trudności w integracji osób, które otrzymały w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	2	0,01	25 946	0,04	12 973
Ubóstwo	8 177	54,90	33 367 249	57,73	4 081
Zdarzenie losowe	92	0,62	316 370	0,55	3 439

¹ pozycje nie sumują się, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku świadczeń

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Udzielone świadczenia **XI.3.2.1.**

	2010		2011	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Zasiłki stałe	3 901	13 851 767	3 691	12 919 649
Składki na ubezpieczenia zdrowotne	3 593	1 211 526	3 447	1 127 186
Zasiłki okresowe	6 931	6 814 786	6 743	6 328 589
Zasiłki celowe i celowe specjalne, w tym:	10 725 ¹	12 074 713	10 487 ¹	14 747 271
zasiłki celowe i celowe specjalne w ramach programu <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	8 082 ¹ 16 329 ²	7 496 426	15 132 ³	9 100 100
Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	2 426	8 023 078	2 228	8 043 188

Tabela XI.21.

Świadczenia w ramach zadań własnych Gminy Miejskiej Kraków w latach 2010-2011

	2010		2011	
	Liczba osób	Kwota (w PLN)	Liczba osób	Kwota (w PLN)
Usługi opiekuńcze dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi	43 ³	197 894	38 ³	241 196
Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe	3	3 893	3 447	1 127 186
Posiłki w ramach programu <i>Pomoc państwa w zakresie dożywiania</i>	8 943	5 640 668	8 520	5 577 179
<i>Wyprawka szkolna</i> – Rządowy Program Pomocy Uczniom ⁴	-	-	2 147	473 799
Zasiłki szkolne ⁵	-	-	44	19 915
Stypendia szkolne ⁵	-	-	1 780	869 000
Jednorazowe zasiłki losowe dla uczniów na cele edukacyjne ⁵	-	-	4	4 000

¹ liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie

² faktyczna liczba osób, które skorzystały z pomocy

³ liczba rodzin, które zostały objęte usługami (usługi skierowane są do całej rodziny, a nie tylko niepełnosprawnego dziecka)

⁴ zadanie realizowane przez MOPS od czerwca 2011 roku

⁵ zadanie realizowane przez MOPS od września 2011 roku

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Zasiłki celowe w 2011 roku przyznano między innymi na:

- zakup odzieży dla 1 691 osób, na łączną kwotę 243 511,6 PLN
- zakup opału dla 1 015 osób, na łączną kwotę 687 170,2 PLN
- zakup leków dla 1 586 osób, na łączną kwotę 286 096,0 PLN
- opłaty mieszkaniowe dla 2 578 osób, na łączną kwotę 928 971,1 PLN
- opłaty czynszowe dla 695 osób, na łączną kwotę 264 516,2 PLN
- zakup żywności dla 452 osób, na łączną kwotę 179 015,0 PLN

Zasiłki celowe specjalne w 2011 roku przyznano na:

- zakup opału dla 733 osób, na łączną kwotę 411 811,5 PLN
- zakup leków dla 1 297 osób, na łączną kwotę 271 981,2 PLN
- opłaty mieszkaniowe – za media dla 2 506 osób, na łączną kwotę 877 412,4 PLN
- opłaty czynszowe dla 822 osób, na łączną kwotę 300 495,7 PLN
- zakup odzieży dla 1 190 osób, na łączną kwotę 185 521,0 PLN
- zakup żywności dla 275 osób, na łączną kwotę 93 967,3 PLN

Tabela XI.22.

Udzielone świadczenia w ramach zadań zleconych Gminie Miejskiej Kraków w latach 2010-2011

	2010		2011	
	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	423	2 560 000	407	2 617 600
Zasiłki celowe dla osób poszkodowanych w wyniku powodzi	532 ¹	2 374 238	7	274 765
Zasiłki celowe dla rolników poszkodowanych w wyniku powodzi	119	147 019	2	3 072
Wypłatanie wynagrodzenia przyznanego opiekunowi przez sąd opiekuńczy	2	5 854	8	21 368
Pomoc uchodźcom	-	-	1	4 700
Pomoc dla cudzoziemców – pobyt tolerowany	-	-	2	1 257

¹ osoby, którym wypłacono pomoc z budżetu wojewody (brak informacji o osobach, którym wypłacono pomoc na ten cel ze środków własnych)

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Poradnictwo specjalistyczne **XI.3.2.2.**

Poradnictwo specjalistyczne realizowane jest przez pracowników MOPS dla osób i rodzin, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych. Poradnictwo specjalistyczne świadczone jest w zakresie prawnym i psychologicznym.

	2010	2011
Liczba udzielonych porad prawnych	16 392	11 430
Liczba udzielonych porad psychologicznych	5 446	5 110
Liczba osób, którym udzielono porady	6 107	5 005

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Ponadto w 2011 roku, w okresie od 1 lipca do 31 grudnia zlecano organizacji pozarządowej prowadzenie punktu poradnictwa prawnego z zakresu ochrony praw lokatorów, w ramach którego udzielono 458 porad dla 117 osób.

Tabela XI.23.

Poradnictwo prawne i psychologiczne w latach 2010-2011

Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom częściowo lub całkowicie pozbawionym opieki rodzicielskiej **XI.3.2.3.**

Do rodzin zastępczych kierowane są dzieci pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu.

	2010		2011	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej	Liczba rodzin	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej
Rodziny zastępcze spokrewnione	508	633	494	617
Rodziny zastępcze niespokrewnione	61	70	55	63
Zawodowe niespokrewnione rodziny zastępcze – wielodzietne	-	-	-	-
Zawodowe niespokrewnione rodziny zastępcze – specjalistyczne	7	7	10	10
Zawodowe niespokrewnione rodziny zastępcze – o charakterze pogotowia rodzinnego	24	110	24	110
Ogółem	599 ¹	820	583	800

¹ jedna rodzina wykazana została w dwóch pozycjach, ponieważ ma dwoje dzieci, z których jedno jest spokrewnione, a drugie nie jest spokrewnione

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych świadczona jest pomoc mająca na celu życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem, poprzez:

- przygotowanie Indywidualnych Programów Usamodzielnienia
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na kontynuowanie nauki
- udzielanie jednorazowej pomocy pieniężnej przeznaczonej na usamodzielnienie
- udzielanie pomocy pieniężnej przeznaczonej na zagospodarowanie

Tabela XI.24.

Rodziny zastępcze w latach 2010-2011

Tabela XI.25.**Usamodzielnienie wychowanków w latach 2010-2011**

	2010	2011
Liczba wychowanków rodzin zastępczych objętych pomocą	261	265
Liczba wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych objętych pomocą	190	190
Ogółem	451	455

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.2.4. Kluby Integracji Społecznej (KIS)

Kluby świadczą pomoc dla bezrobotnych, poprzez poradnictwo specjalistyczne, pracę socjalną i doradztwo zawodowe, grupowe formy pomocy oraz działania o charakterze edukacyjno-integracyjnym. W Krakowie działają dwa Kluby Integracji Społecznej, w tym jeden prowadzony jest przez MOPS, a prowadzenie drugiego zlecone jest na zewnątrz, w oparciu o Ustawę z 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym.

Tabela XI.26.**Kluby Integracji Społecznej w latach 2010-2011**

	2010	2011
Liczba placówek	2	2
Liczba uczestników	802	836
Liczba udzielonych porad	3 436	3 238
Liczba uczestników KIS, którzy podjęli zatrudnienie na otwartym rynku pracy	154	133

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

KIS działające w strukturze MOPS, realizują również działania o charakterze zatrudnieniowym, to jest:

- Prace Społecznie Użyteczne – kierowane do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku i realizowane w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej lub organizacjach oraz instytucjach zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej. Czas pracy w ramach prac społecznie użytecznych w ciągu tygodnia nie może przekroczyć 10 godzin.
- Roboty Publiczne – zatrudnienie w tej formie realizowane jest w wymiarze 0,5625 etatu, przez okres 6 miesięcy.

Tabela XI.27.**Projekty reintegracyjne**

	2010	2011
Prace Społecznie Użyteczne	394	439
Roboty Publiczne	28	27

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.2.5. Centrum Integracji Społecznej

Centrum Integracji Społecznej (CIS) kieruje pomoc w szczególności do bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności, uzależnionych od alkoholu i narkotyków, po zakończeniu programu psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego, chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, zwalnianych z zakładów karnych, mających trudności w integracji ze środowiskiem, uchodźców realizujących indywidualny program integracji, osób niepełnosprawnych.

W 2011 roku w programie uczestniczyło 81 osób, udzielono 2 234 godziny konsultacji.

XI.3.2.6. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych

Środki na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych przekazywane są samorządom przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W 2011 roku wydatkowano na ten cel 13 019 tys. PLN, w tym na warsztaty terapii zajęciowej 7 561 tys. PLN.

	Liczba korzystających	
	2010	2011
Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	2 215	1 543
Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacji, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 201	1 781
Dofinansowanie likwidacji barier	289	484

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XI.28.

Formy pomocy ze środków PFRON w latach 2010-2011

Działania realizowane przez MOPS w 2011 roku, współfinansowane z UE **XI.3.2.7.**

W 2011 roku realizowano następujące przedsięwzięcia współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego *Kapitał Ludzki 2007-2013*:

Nazwa projektu	Opis projektu	Koszt projektu (w tys. PLN)
<i>Pora na aktywność</i>	Projekt skierowany jest do osób wykluczonych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dyskryminowanych na rynku pracy, celem przywrócenia do zatrudnienia	8 044,8
<i>Streetwork – skuteczny kontakt</i>	Projekt skierowany był do młodzieży w wieku 15-25 lat, zagrożonej wykluczeniem społecznym i zawodowym, szczególnie do osób z grupy tzw. „dzieci ulicy”, w szkole, w środowisku rodzinnym, w grupach rówieśniczych	905,1
<i>Małopolska Strefa Aktywizacji i Zatrudnienia</i>	Projekt skierowany był do osób długotrwale bezrobotnych wymagających działań wzmacniających ich aktywność społeczną i zawodową. Uczestnicy skorzystali ze szkoleń motywacyjnych, treningu orientacji na rynku pracy, kursów zawodowych zakończonych uzyskaniem certyfikatu	141,2
<i>Pod parasolem Kazimierza</i>	W 2011 roku rozpoczęto realizację projektu, który skierowany jest do 250 osób nieaktywnych zawodowo, w tym 200 osób to osoby młode w wieku 15-25 lat, wśród których stwierdzono występowanie zjawiska żebractwa. Działania skierowane są również do 50 rodzin, w których stwierdzono występowanie niekorzystnych zjawisk, takich jak bezrobocie i ubóstwo	53,3

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XI.29.

Działania realizowane przez MOPS, współfinansowane z UE

Praca socjalna, projekty socjalne **XI.3.2.8.**

Praca socjalna, to pomoc kierowana do rodzin w celu poprawy ich sytuacji życiowej. W 2011 roku pomocą socjalną objętych było 16 665 rodzin.

Projekty socjalne skierowane są do osób z konkretnego środowiska lub członków danej społeczności.

W 2011 roku realizowanych było 77 projektów dla 2 872 uczestników.

Wspieranie działalności charytatywnej **XI.3.2.9.**

MOPS realizuje zadania z zakresu wspierania działalności charytatywnej, w oparciu o art. 11 Ustawy z kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Tabela XI.30.
Zadania z zakresu
wspierania działalności
charytatywnej

		2010		2011	
Zadanie		Liczba/ilość	Kwota	Liczba/ilość	Kwota
Prowadzenie kuchni	Osoby objęte pomocą	7 229	232 500	6 162	232 500
	Wydane posiłki	306 045		425 826	
Dystrybucja żywności	Osoby objęte pomocą	22 206	100 000	17 993	100 000
	Dystrybuowana żywność (kg)	1 110 786		1 175 587	
Pomoc medyczna i zaopatrzenie w leki i materiały medyczne	Udzielone porady, świadczenia lekarskie i pielęgniarskie	2 676	153 300	3 794	153 300
Zaopatrzenie w odzież			10 000		10 000
Zlecenie prowadzenia ośrodków dla osób bezdomnych	Dotowane jednostki	6	514 200	6	483 800
	Dotowane miejsca	285		285	
	Osoby korzystające	721		721	
Ogółem			1 010 000		979 600

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.3. Pomoc instytucjonalna świadczona przez System Pomocy Społecznej w Krakowie

Pomoc instytucjonalna udzielana jest w placówkach dziennych i całodobowych, które oferują różnorodne świadczenia. Placówki systemu pomocy społecznej oferują wsparcie specjalistyczne dla dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych, w podeszłym wieku, bezdomnych, doświadczających przemocy, z problemami wychowawczymi.

Opis placówek dostępny jest na stronie internetowej: www.mops.krakow.pl

XI.3.3.1. Domy pomocy społecznej (DPS)

Tabela XI.31.
Domy pomocy społecznej
w latach 2010-2011

	2010			2011		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
DPS dla osób w podeszłym wieku	3	233	259	3	233	248
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	6	799	1 032	6	787	945
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	3	590	615	3	576	605
DPS dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie	2	192	196	2	194	192

	2010			2011		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
DPS dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	2	128	137	2	128	140
Ogółem	16	1 942	2 239	16	1 918	2 130

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Inną formą opieki są rodzinne domy pomocy, gdzie usługi opiekuńczo-bytowe świadczone są całodobowo w miejscu zamieszkania. W 2011 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, działały 2 placówki, z których skorzystało 12 osób.

Ośrodki wsparcia **XI.3.3.2.**

	2010			2011		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Ośrodki Wsparcia dla Osób Starszych	4	670	1 280	4	690	1 316
Środowiskowe Domy Samopomocy	13	396	484	13	396	474
Ogółem	17	1 066	1 764	17	1 086	1 790

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XI.32.

Ośrodki wsparcia w latach 2010-2011

Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin **XI.3.3.3.**

Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin prowadzone są przez organizacje pozarządowe na zlecenie Gminy. Placówki oferują pomoc dla rodzin: w formie terapii rodzinnej, indywidualnej, grupowej, poradnictwo rodzinne i psychologiczne oraz diagnozę psychologiczną na potrzeby planu pomocy.

	2010	2011
Liczba spotkań terapeutycznych	9 562	9 569
Liczba udzielonych porad specjalistycznych	1 464	1 472
Liczba rodzin objętych pomocą ośrodków	1 379	1 249
Liczba ośrodków	4	4

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XI.33.

Poradnictwo rodzinne i terapia rodzin w latach 2010-2011

XI.3.3.4. Interwencja kryzysowa

Zadanie interwencji kryzysowej realizowane jest poprzez dotowanie Ośrodka dla Osób Dotkniętych Przemocą oraz sprawowanie nadzoru nad Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej.

Tabela XI.34.

Interwencja kryzysowa w latach 2010-2011

	2010			2011		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających z placówki
Ośrodek dla Osób Dotkniętych Przemocą	1	50	151	1	50	120
Ośrodek Interwencji Kryzysowej	1	23	4 779 ¹	1	23	4 758 ¹
Ogółem	2	73	4 930	2	73	4 878

¹ osoby korzystające ze schronienia i pozostałych form pomocy świadczonych przez Ośrodek

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

XI.3.3.5. Placówki opiekuńczo-wychowawcze

Tabela XI.35.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego w latach 2010-2011

	2010			2011		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób korzystających z placówki
Opiekuńcze	22	765	1 506	22	765	1 446
Specjalistyczne	14	1 372	2 599	14	1 422	2 824
Ogółem	36	2 137	4 105	36	2 187	4 270

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XI.36.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze całodobowe w latach 2010-2011

	2010			2011		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Rodzinne Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze	11	82	86	11	82	91
Interwencyjne Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze	2	44	278	2	44	194
Socjalizacyjne Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze	9	237	296	10	261	309
Wielofunkcyjne Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze	1	55	90	1	55	112
Socjalizacyjne Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze – Grupy Usamodzielnień	5	130	128	4	102	77
Ogółem	28	548	878	28	544	783

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze **XI.3.3.6.**

Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze prowadzą poradnictwo, wsparcie oraz szkolenia i kwalifikowanie kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne. W roku 2011 działały 4 ośrodki, z których korzystało 1 485 osób.

Ośrodki wsparcia dla osób bezdomnych **XI.3.3.7.**

	2010			2011		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Noclegownia dla Mężczyzn	1	200	682	1	200	565
Schroniska dla Kobiet	2	98	154	2	98	173
Ogółem	3	298	836	3	298	738

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XI.37.

Ośrodki wsparcia dla bezdomnych w latach 2010-2011

Mieszkania chronione **XI.3.3.8.**

	2010			2011		
	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki	Liczba placówek	Liczba miejsc	Liczba osób, które skorzystały z placówki
Mieszkania chronione dla osób psychicznie chorych	3	17	25	6	27	34
Mieszkania chronione dla osób bezdomnych	2	11	15	2	11	11
Mieszkania chronione dla usamodzielnionych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych	3	16	17	3	16	20
Ogółem	8	44	57	11	54	65

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie

Tabela XI.38.

Mieszkania chronione w latach 2010-2011

Warsztaty terapii zajęciowej **XI.3.3.9.**

W Krakowie działa 14 wyodrębnionych organizacyjnie i finansowo placówek, zapewniając 507 miejsc osobom niepełnosprawnym. Celem warsztatów jest między innymi doskonalenie umiejętności zawodowych uczestników, ułatwiających w przyszłości znalezienie zatrudnienia. Warsztaty są finansowane głównie ze środków PFRON.

XI.4. Świadczenia socjalne

XI.4.1. Świadczenia rodzinne w 2011 roku

Świadczenia rodzinne są formą wsparcia finansowego rodzin, których dochody plasują się poniżej poziomu ustalonego na podstawie badań, jako próg wsparcia dochodowego rodzin.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, zwana jest powszechnie „becikowym”. Wynosi 1 000 PLN i przysługuje jednorazowo matce, ojcu lub opiekunowi prawnemu dziecka. Należy się wszystkim, niezależnie od uprawnień do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz od dochodu rodziny.

Tabela XI.39. Liczba świadczeń rodzinnych w latach 2010-2011

Rodzaje świadczeń rodzinnych	Liczba wypłaconych świadczeń	
	2010	2011
Zasiłek rodzinny	268 917	246 360
Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:	103 903	95 015
urodzenia dziecka	1 801	1 489
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	19 840	17 496
samotnego wychowywania dziecka	19 232	18 109
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	15 599	13 815
rozpoczęcia roku szkolnego	14 260	13 526
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	841	748
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	32 330	29 832
Świadczenia pielęgnacyjne	9 769	13 833
Zasiłki pielęgnacyjne	142 240	140 816
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu Gminy	9 411	5 930 ¹
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu państwa	9 680	9 325

¹ ze względu na niski plan finansowy w roku 2011 część świadczeń z tego roku wypłacono w 2012 roku

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.40. Liczba świadczeniobiorców w latach 2010-2011

	2010	2011
Świadczeniobiorcy ogółem, z tego:	38 469	37 378
pobierający świadczenia rodzinne	35 138	33 922
pobierający świadczenie z funduszu alimentacyjnego	3 331	3 456

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.41. Wydatki na świadczenia rodzinne oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego w latach 2010-2011 (w PLN)

Rodzaj świadczenia	2010	2011
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	40 998 683	37 188 174
Świadczenia pielęgnacyjne	5 023 968	7 110 853
Zasiłki pielęgnacyjne	21 762 581	21 544 719

Rodzaj świadczenia	2010	2011
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu państwa	9 680 000	9 325 000
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka finansowana z budżetu Gminy	9 411 000	5 930 000 ¹
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	17 632 567	19 234 881
Ogółem	104 508 799	100 333 627

¹ ze względu na niski plan finansowy w roku 2011, część świadczeń wypłacono w 2012 roku

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Pomoc osobom starszym **XI.4.2.**

Zakłady opiekuńczo-lecznicze	Liczba wydanych decyzji	
	2010	2011
ZOL ul. Wielicka 267	689	297 ¹
NZOL Czwórka, os. Młodości 9	137	0
NZOL Zgromadzenie Sióstr Felicjanek, ul. Kołtątaja 7	49	0
Zakład Usług Medyczno-Rehabilitacyjnych (ZUMR) Zarządu Okręgowego PCK, os. Złotej Jesieni 1	0	0
NZOL Viva-Med, ul. Siemaszki 17	0	0
NZOZ DOM-MED, ul. Helclów 2	138	0
Ogółem	1013	297

¹ w 2011 roku nastąpiła zmiana podmiotu uprawnionego do wydawania skierowań do ZOL. Skierowania m.in. do ZOL przy ul. Wielickiej 267 wydaje lekarz ubezpieczenia zdrowotnego

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.42.

Liczba wydanych decyzji – skierowań do zakładów opiekuńczo-leczniczych (ZOL) w latach 2010-2011

Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych **XI.4.3.**

	2010	2011
Decyzje ustalające prawo do świadczeń zdrowotnych	1 472	1 458

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.43.

Liczba wydanych decyzji ustalających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej w latach 2010-2011

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności **XI.4.4.**

Rodzaj dokumentu	2010	2011
Orzeczenia o stopniu niepełnosprawności	10 324	9 565
Orzeczenia o niepełnosprawności	839	730
Legitymacje osoby niepełnosprawnej ogółem, w tym:	7 368	5 892
osoby do 16. roku życia	341	305

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

Tabela XI.44.

Liczba wydanych orzeczeń oraz legitymacji w latach 2010-2011

XI.4.5. Opieka nad repatriantami

Tabela XI.45.

Opieka nad repatriantami
w latach 2010-2011

	2010	2011
Liczba przybyłych rodzin/osób, które zostały objęte opieką	2/7	1/3
Liczba osób, którym wypłacono pomoc na zagospodarowanie z budżetu państwa (dotyczy wszystkich osiedlonych na terenie Krakowa repatriantów – nie wyłącznie zaproszonych przez GMK)	7	12
Liczba umów zawartych z pracodawcą w ramach aktywizacji zawodowej repatrianta	1	0

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.4.6. Rządowy Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce

Tabela XI.46.

Pomoc dla społeczności
romskiej w latach
2010-2011

	2010	2011
Liczba dzieci romskich, którym pokryto koszt edukacji przedszkolnej	29	30
Dofinansowania do zakupu podręczników i przyborów szkolnych	159	168
Liczba zatrudnionych asystentów romskich	3	3
Liczba dzieci/rodzin romskich objętych Programem zdrowotnym	48	61
Liczba zatrudnionych pielęgniarek romskich	1	1
Liczba osób, które zwiedziły zakupioną wystawę pn. <i>Tradycje, zwyczaje i historia polskich Romów</i>	-	2 700

Źródło: Wydział Spraw Społecznych UMK

XI.4.7. Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Osób Niepełnosprawnych w 2011 roku podejmował liczne działania na rzecz poprawy warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych:

- **Powiatowy Program Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2011-2014**
Stworzenie nowego Programu Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2011-2014 przyjętego Uchwałą Rady Miasta Krakowa z marca 2011 roku, określającego kierunki działania Gminy Miejskiej Kraków na rzecz osób niepełnosprawnych na kolejne cztery lata. Na rok 2011 zaplanowano 68 działań na łączną kwotę 359 968 365 PLN
- **Program dostosowania systemu komunikacji miejskiej do obsługi osób niepełnosprawnych**
Na rok 2011 zaplanowano 25 zadań na łączną kwotę 44 398 006 PLN
- **Zadania powierzone dzielnicom z zakresu problematyki osób niepełnosprawnych oraz zadania wskazane przez dzielnice jako priorytetowe**
W roku 2011 dzielnice miały do rozdysponowania po 90 000 PLN (ogółem: 1 620 000). Łącznie dzielnice wskazały do realizacji 118 zadań
- **Współpraca z Powiatową Społeczną Radą ds. Osób Niepełnosprawnych**
W ramach Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych działa Zespół Konsultacyjny ds. dostosowania infrastruktury miejskiej do potrzeb osób niepełnosprawnych, do którego zadań należy opiniowanie projektów budowlanych, finansowanych z budżetu Gminy Miejskiej Kraków, pod kątem dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz inne inicjatywy w tym zakresie. Ogółem wydano 44 opinie
- **Likwidacja barier architektonicznych i w komunikowaniu się**
Promocja budownictwa bez barier oraz dostępności już istniejącej infrastruktury to zadanie konkursu *Kraków bez barier*, którego piąta edycja odbyła się w 2011 roku
- **Współpraca z organizacjami pozarządowymi przy realizacji przedsięwzięć integracyjnych**
W ramach tej współpracy odbywają się świąteczne spotkania Prezydenta Miasta Krakowa z osobami niepełnosprawnymi, konferencje z zakresu problematyki osób niepełnosprawnych.

Organizacja *Światowego Dnia Inwalidy* wraz z Krakowską Radą Niepełnosprawnych – marzec 2011 roku.
Organizacja I Ogólnopolskiego Seminarium Naukowego „Oblicza seksualności osób niepełnosprawnych – wątki rozproszone w pedagogice specjalnej” – Uniwersytet Pedagogiczny – czerwiec 2011 roku.
Konferencja „Pełno(s)prawny student” Fundacja Instytut Rozwoju Regionalnego – listopad 2011 roku.

Koordinacja startu osób niepełnosprawnych w Cracovia Maraton. Z roku na rok na starcie zgłasza się coraz większa liczba niepełnosprawnych zawodników z kraju i zagranicy. Do X edycji zgłosiło się 41 zawodników niepełnosprawnych.

Do najważniejszych przedsięwzięć w ciągu całego roku należy Tydzień Osób Niepełnosprawnych „Kocham Kraków z Wzajemnością”. XII edycja Tygodnia składała się z 25 imprez kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych, które odbywały się na terenie całego Krakowa, wzięło w nich udział około 15 000 osób niepełnosprawnych. Realizacja poszczególnych przedsięwzięć jest wynikiem współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w środowisku osób niepełnosprawnych

- **Współpraca z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań w ramach konkursów ofert**
Współpraca ta po raz pierwszy w 2011 roku odbyła się w ramach konkursu ofertowego w obszarze działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Aplikacje do konkursu złożyło 96 organizacji pozarządowych w trzech obszarach: kształtowanie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych, wsparcie rodziny z niepełnosprawnym dzieckiem oraz integracja społeczna osób niepełnosprawnych. Dofinansowano 75 projektów na kwotę 603 940 PLN

Ponadto organizacje złożyły oferty w trybie 19a Ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie 30 wniosków, rozpatrzono pozytywnie 11 na łączną kwotę 92 560 PLN.

***Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rodziny i Polityki Społecznej* XI.4.8.**

Wybrane działania podejmowane przez Pełnomocnik Prezydenta Miasta Krakowa ds. Rodziny i Polityki Społecznej w 2011 roku na rzecz rodziny:

- Koordynowanie kampanią *Postaw na rodzinę – Kraków stawia na rodzinę*
- Współorganizacja akcji *Rodzinne pływanie* (we współpracy z Com Com Zone)
- Współorganizacja biegu *Sztafeta Rodzin* w ramach Biegu Samorządowego, 14 maja 2011 roku (organizator Wydział Sportu UMK)
- Organizacja konkursu fotograficznego *Rodzina w obiektywie* (we współpracy ze Staromiejskim Centrum Kultury Młodzieży)
- Organizacja *Miejskiego Dnia Dziecka* (na terenie Com Com Zone)
- Współorganizacja *Rodzinnego Festynu Integracyjnego* (głównym organizatorem była Fundacja Hipoterapia)
- Współorganizacja z Towarzystwem Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U” warsztatów *Wakacyjny parasol rodzinny*
- Przygotowania zmierzające do wprowadzenia programu *Krakowska Karta Rodzinna4+*. Program został uruchomiony z dniem 2 stycznia 2012 roku i wprowadza system preferencyjnych ulg i rabatów dla rodzin wielodzietnych. Jest kolejnym elementem polityki prorodzinnej realizowanej przez Miasto Kraków, mającym na celu promowanie modelu rodziny wielodzietnej (więcej na stronie <http://kkr.krakow.pl>)

Podsumowanie

W 2011 roku:

- Wzrosła (o 100 osób) liczba dzieci uczęszczających do żłobków oraz wysokość opłaty za pobyt w żłobkach (o 9,97 PLN miesięcznie).
- Wzrosła liczba placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ogółem – o 77 placówek, w tym wzrost odnotowano w przypadku zakładów niepublicznych, a spadek w przypadku prywatnych praktyk lekarskich, które podpisały kontrakt z NFZ.
- Nastąpił wzrost o ok. 15% liczby mieszkańców korzystających z programów profilaktyki zdrowia.

- Wzrosła o 205 osób w stosunku do roku poprzedniego liczba osób ogółem doprowadzonych przez Policję i Straż Miejską do Miejskiego Centrum Profilaktyki Uzależnień.
- Spadła liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.
- Liczba rodzin zastępczych spadła o 16, a liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej – o 20.
- Nastąpił spadek liczby świadczeniobiorców o 2,8% oraz wydatków na świadczenia rodzinne o 4% (z 104 508 799 PLN w 2010 roku do 100 333 627 PLN w 2011 roku).